

РЕШЕНИЕ

№ 3085

гр. София, 21.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 169 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и девети януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: ИНА М. ГЕНЖОВА

при участието на секретаря ДИМИТРИНА Д. НИКОЛОВА
като разгледа докладваното от ИНА М. ГЕНЖОВА Гражданско дело № 20231110119854 по описа за 2023 година

Производството е по реда на Част втора, Дял първи от ГПК.

Предявени са при условията на активно и пасивно субективно съединяване осъдителни искиове с правно основание по чл. 108 ЗС от А. Х. А. и Б. Х. А. срещу М. И. К. и Т. Й. К., с които се претендира признаването за установено по отношение на ответниците, че ишците са съсобственици на $\frac{1}{2}$ идеална част, при квоти от по $\frac{1}{4}$ идеална част за всеки от тях, от процесния жилищен имот с идентификатор, представляващ апартамент № 4, с площ от 34,926 кв.м., находящ се в гр. София, ж.к., както и искане за осъждането на ответниците за предаването на владението на $\frac{1}{2}$ идеална част от имот, попадаща в собственост на ишците.

Ишците извеждат съдебно предявените субективни права при твърдение, че на 03.10.1994 г. бил сключен договор за продажба на недвижим имот, по силата на който СНС „Община Младост“ прехвърлила на Д.А.Д. правото на собственост върху апартамент № 4, с площ от 34,926 кв.м., находящ се в гр. София, ж.к. На 25.09.2005 г. Д.Д. починал, оставяйки като наследници по закон своята съпруга – М.Д. и двамата си братя – М.Д. и Х.Д.. На 30.11.2005 г. било обявено саморъчно завещание в полза на М.Д., по силата на което Д.Д. е завещал в нейна полза собствената си част от

процесния недвижим имот. На 15.04.2010 г. починал М. А., който оставил за свои наследник по закон брат си – Х. А.. След смъртта на Х. А. на 19.01.2019 г., същият оставил като законни наследници двамата си синове – ищци в настоящото производство. На 23.09.2019 г. починала М.Д.. На 18.10.2019 г. било обявено саморъчно завещание на М.Д., с което завещала процесния недвижим имот в полза на М. И. К. и Т. Й. К.. Ищците навеждат доводи за нищожност на завещанието в полза на М.Д., доколкото същото не било написано саморъчно от Д.Д.. Твърдят, че завещанието било изготвено и подписано от друго лице, като излагат аргументи в 1 подкрепа на посоченото. Поддържат, че завещанието било нищожно и с оглед на обстоятелството, че посочената в него дата била поправяна, вследствие на което не било ясно кой е моментът на съставянето му. Отбелязват, че датата била поставена след подписа, което се приравнявало на липса на отбелязване на дата в завещанието. Твърдят, че ответниците не били собственици на целия недвижим имот, предвид съставеното в полза на М.Д. нищожно завещание. Сочат, че след смъртта на Д.Д. имотът бил съсобствен между М.Д., която притежавала $\frac{1}{2}$ идеална част от него и М. и Х.Д.и, собственици на по $\frac{1}{4}$ идеална част от имота за всеки от тях. Към момента на откриване на наследството на Х.Д., същият притежавал $\frac{1}{2}$ идеална част от имота, доколкото въз основа на наследствено правоприемство придобил притежаваната от брат му $\frac{1}{4}$ идеална част след настъпването на неговата смърт. Ищците, в качеството им на законни наследници на Х.Д., били собствениците на по $\frac{1}{4}$ идеална част от процесното жилище. В тази връзка, отбелязват че ответниците владеят без правно основание $\frac{1}{2}$ идеална част от имота. Ето защо молят съда да признае за установено по отношение на ответниците, че ищците са съсобственици на $\frac{1}{2}$ идеална част, при квоти от по $\frac{1}{4}$ идеална част за всеки от тях, от процесния жилищен имот с идентификатор, както и да осъди ответниците за предаването на владението на $\frac{1}{2}$ идеална част от имота, попадаща в тяхна собственост. Претендират разноски. В срока по чл. 131 ГПК ответниците са подали отговор на исковата молба. Вземат становище за неоснователност на предявените искове. Твърдят, че не са налице предпоставките за уважаване на претенцията на ищците. Поддържат, че завещанието на Д.А.Д. от 17.09.2005 г. било написано и подписано от него, като същият се е разпоредил валидно за след смъртта си с $\frac{1}{2}$ идеална част от собствеността върху процесния недвижим имот в полза на съпругата си М.Д..

Настъпилото правоприемство по изричната воля на завещателя изключило изцяло наследниците от трети ред, а именно неговите братя. Посочват, че видно от сключения на 03.10.1994 г. договор за продажба на имота по реда на Наредбата за държавните имоти, същият е придобит от Д. и М.Д. по време на брака им, сключен на 07.06.1978 г., в режим на съпругеска имуществена общност. Във връзка с посоченото, отбелязват че настъпилият правопрекратяващ съпругеската имуществена общност юридически факт е имал за последица обособяването на личен дял на преживялата към онзи момент съпруга, в размер на $\frac{1}{2}$ идеална част, като останалата $\frac{1}{2}$ идеална част е била годен обект на процесното частно завещателно разпореждане. Считат за недоказан факта на приемането на наследството на починалия Д.Д. от страна на наследодателя на ишците. Твърдят, че претендираната от ишците наследствена квота в размер на $\frac{1}{2}$ идеална част от имота не кореспондира с действителното материалноправно положение. Навеждат доводи, че при съобразяване на чл. 9, ал. 2, изр. 1 ЗН и продължителността на брака между Д. и М.Д., следва че ишците биха могли да претендират права единствено по отношение на $\frac{1}{6}$ идеална част от имота, съответно по $\frac{1}{12}$ идеална част за всеки от тях. Поддържат, че завещанието е написано саморъчно от Д.Д., което обстоятелство се потвърждавало и от констатациите на нотариуса, обективирани в протокола от нотариалното производство по обявяване на саморъчното завещание. Сочат, че датата на съставянето на завещанието не е изписана след подписа на завещателя, а се намира на същия ред, което не било основание за нищожност на същото. При условията на евентуалност, навеждат доводи за придобиването на имота на оригинално придобивно основание от страна на праводателя им М.Д., по отношение на процесната $\frac{1}{2}$ идеална част, която била завещана в нейна полза. В случай, че бъде установено наличието на порок във формата на завещанието, твърдят че М.Д. е упражнявала фактическа власт върху процесната $\frac{1}{2}$ идеална част от имота на правно основание, годно да ѝ прехвърли собствеността, като същата не е знаела, че предписаната от закона форма на саморъчното завещание е била опорочена, съответно добросъвестността ѝ се предполагала до доказване на противното. Твърдят, че от датата на откриване на наследството на Д.Д. до смъртта на М.Д., същата е упражнявала фактическа власт върху процесното жилище. Осъществяването от нея владение е било непрекъснато, несъмнено, явно и спокойно, в продължение на 14 години, като в рамките на посочения

период не били осъществявани действия, имащи за последица спирането или прекъсването на придобивната давност. Ответниците поддържат, че са изключителни собственици на процесния недвижим имот, придобит на основание саморъчно завещание от 24.02.2019 г., написано и подписано от завещателя М.Д.. По отношение на релевираното възражение за изтекла придобивна давност, сочат че са налице основания за присъединяването към осъществяването от тях добросъвестно владение върху процесния имот в продължение на почти 4 години и на периода, в рамките на който завещателката им е владеела имота. Молят съда да отхвърли предявения иск като неоснователен. Претендират разноски.

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, като взе предвид доводите на страните и прецени събраните по делото доказателства по реда на чл. 235 от ГПК, приема за установено от фактическа страна следното:

С договор за продажба на държавен недвижим имот по реда на Наредбата за държавните имоти, подписан на 03.10.94г. въз основа на заповед №.../92г., Д. А. М. и М. И.а Д. са придобили правото на собственост върху недвижим имот, представляващ апартамент № 4, с площ от 34,926 кв.м., находящ се в гр. София, ж.к. От схема №..08.06.2023г. на СГКК- София, се установява, че имотът е и идентификатор и данъчна оценка от 14759,20 лева, видно от удостоверение за данъчна оценка изх.№7..../04.05.2023г.

Установява се от удостоверение за граждански брак №... „Васил Левски“ Народен съвет, гр. София, че на 07.06.1978г. Д.А.Д. и М. И.а К. са сключили граждански брак, като занапред съпругата е приела фамилното име Д..

Видно от препис-извлечение от акт за смърт, издаден въз основа на акт за смърт №...26.09.2055г. на Столична Община, район Младост, Д.А.Д. е починал на 25.09.2005г. Като от удостоверение за наследници изх. №.../06.04.2023г. на Столична Община, Район Младост, се установява, че към датата на смъртта му негови наследници са били съпругата му М. И.а Д. и братята му М. А. Д. и Х. А. Д..

Със смъртта на Д.Д. е била прекратена съпружеската имуществена общност, при което съпругата му М.Д. е придобила в изключителна собственост $\frac{1}{2}$ от процесния имот.

При наследяване по закон, съобразно чл.5 и сл. от ЗН приложима би

била разпоредбата на чл.9, ал.2, изр. 1-во, предл. 2-ро ЗН, тъй като съпругата Д. би наследявала с братя на починалия наследодател, като наследството е открито след като са изминали повече от десет години от сключване на брака между починалия Д.А.Д. и М. И.а Д.. В тази хипотеза наследниците биха получили дял от имота, както следва: 2/6 за съпругата М.Д., и по 1/12 за М.Д. и Х.Д..

Видно от препис-извлечение от акт за смърт, издаден въз основа на акт за смърт №.../17.04.2010г. на Община Враца, М.Д. е починал, като от представеното по делото удостоверение за наследници от 24.10.2023г. на Община Враца се установява, че негов наследник по закон към момента на смъртта му е бил брат му Х. А. Д.. С оглед този факт, Х. А. би станал собственик на 2/12 от процесния имот.

След неговата смърт на 19.01.2019г., видно от удостоверение за наследници изх.№40/04.04.2023г. на с. Баурене, общ. Криводол, негови наследници са децата му А. Х. А. и Б. Х. А., които биха наследили по 1/12 от процесния имот.

При осъществяване на наследствено правоприемство по закон, каквото твърдят ищците, то техните права биха били в този обем – по 1/12 идеални части от процесния имот.

Съдът намира, че наследствено правоприемство по закон не е настъпило, тъй като ответниците проведоха успешно доказване за автентичността на оспорения от ищците документ – саморъчно завещание, съответно доказаха своето възражение за придобиване на имота въз основа на частно завещателно разпореждане в тяхна полза, както и валидността на частното завещателно разпореждане в полза на тяхната праводателка.

По делото е представено саморъчно завещание от Д.А.Д. от 17.09.2005г. и протокол за обявяване на саморъчно завещание от 30.11.2005г. по нот.дело №10/2005г. на нотариус К.С., рег. №111, вписано в СВ-гр. София с номер от вх. регистър №...15.12.2005г.

Ищците са оспорили валидността на завещателното разпореждане като са навели твърдения, че текстът не е изписан от Д.Д., че подписът не е положен от Д.Д., че датата не е четлива и е поставена след подписа, поради което липсва реквизит на завещанието.

Съдът намира, че с оглед събраните по делото доказателства тези твърдения не се доказаха.

По делото е прието заключение по допуснатата съдебно-почеркова експертиза, което вещото лице в съдебно заседание на 29.01.2024г. допълнително е уточнило, като съдът го кредитира изцяло.

В заключението вещото лице е посочило, че завещанието е написано четливо, без добавки и преправки. Също така е констатирано, че завещанието е изпълнено от едно и също лице. Вещото лице след направеното изследване е заключило, че подписът в завещанието вероятно е изпълнен от Д.А.Д., като в тази хипотеза, с оглед констатациите на вещото лице, съдът приема че подписът действително е положен от Д.Д.. (В този смисъл Решение № 123 от 7.04.2014 г. на ВКС по гр. д. № 2393/2013 г.) Вещото лице е достигнало и до извод, че всички подписи от сравнителния материал, които бяха оспорени от ищците, са изпълнени от Д.А.Д.. Вещото лице подробно е изложило при анализа на положения подпис в завещанието от 17.09.2005г., че различията в почерка, отразен в подписа на завещанието не са в признаците, които определят писмено-двигателните навици, а са в степента на нарушаване на изграденото вече координационно съотношение на различни групи от нерви и мускули, изграждащи писмено-двигателния апарат. На тези нарушения се дължали неточните движения, начупените линии и разкривеният овал на буквата, свидетелствали за увреденото неврологично състояние на лицето, но не влияели на идентификационните признаци, индивидуализиращи почерка на Д.Д..

В съдебно заседание вещото лице е уточнило, че името в заявлението за издаване на документи за самоличност на български граждани, използвано като сравнителен материал, и името в завещанието от 17.09.2005г. са изпълнени от едно и също лице. Вещото лице също така е заявило, че проектът на завещанието от 16.09.2005г. и завещанието от 17.09.2005г. са изписани от едно и също лице, като по отношение на подписа в проекта на завещанието също е установило, че е положен от Д.Д., което е описано в заключението на експертизата.

Спорът за автентичността на саморъчно завещание следва да се реши след преценка на всички доказателства по делото. (В този смисъл е и практиката на ВКС, обективирана в Решение № 75/31.03.2014г. по гр.д.

№5152/2013г.; Решение №315/25.10.2013г. по гр.д. №1301/2013г., постановени по реда на чл.290 ГПК). Утвърдената съдебна практика при спор относно автентичността на сравнителния материал приема, че простото твърдение на имащата интерес от това насрещна страна, че сравнителните образци-обект на изследване, не изхождат от завещателя, не е достатъчно да внесе съмнение в заключението на експертизата, а следва да проведе насрещно доказване като представи друг сравнителен материал, който да бъде съобразен от вещото лице и съда, за да разколебае изводите в автентичността. (Решение по гр.д. №6412/2007г. на ВКС, решение по гр.д. №693/2012г. на ВКС, решение по гр. д. №3196/2014г. на ВКС).

С оглед така приетите по делото доказателства и установеното от вещото лице – графолог, съдът намира, че остана недоказано твърдението на ищците, че саморъчното завещание не е изписано и подписано от Д.Д.. Вещото лице е установило, че текстът на завещанието е изписан от едно и също лице, като част от този текст са трите имена Д.А.Д., за които е заявило, са изписани от същото лице, изписало името в Заявление за издаване на документи за самоличност на български граждани на Д.А.Д.. Оспорените частни документи, представени за сравнителен материал, се установи, че са подписани от Д. А. М., като вещото лице е заявило, че при изследване на проектът за завещание от 16.09.2005г. и завещание от 17.09.2005г. е установило, че са изписани от едно и също лице. Ищците не са представили друг сравнителен материал, който да бъде обект на експертизата и да разколебае изводът за автентичност на завещанието като текст и подпис. Неотнормими са и възраженията на ищците за допуснати грешки в текста на саморъчното завещание, вещото лице не е констатирано наличие на преправяне на текста в завещанието, а видно от документа за собственост, то същият е издаден именно въз основа на заповед №.../92г., посочена в завещанието.

Съдът намира, че възражението за липса на задължителен реквизит на завещанието – дата, тъй като е изписана до подписа и след него на същия ред, не е основателно. Установи се, че целият текст, включително датата е изписан от едно и също лице, а именно завещателя Д.А.Д.. Датата се намира на същия ред, на който е подписа, а не под него, като липсва и спор това да е действителната дата, на която е съставено завещанието. Като взе предвид събраните по делото доказателства – проект на завещание от дата

16.09.2005г., където датата е изписана на същото място, настъпилата скоро след това смърт на завещателя, констатацията на вещото лице, че целият текст е изписан от едно лице, включително датата, като е отбелязало, че явно поради здравословното състояние на лицето към края на текста се забелязва засилен тремор и накъсване на изписания текст, като не е констатирало да има разлика при изписване на датата и останалите елементи в края на завещанието, съдът намира, че се установи, че датата е изписана едновременно със завещателното разпореждане от завещателя. Не се твърди и наличие на други завещателни разпореждания преди или след тази дата.

С оглед изложеното, завещателното разпореждане на Д.А.Д. е породило посочените в него последици - преминаване на собствеността върху притежаваната от него част от процесния имот върху съпругата му М. И.а Д., с което тя е станала изключителен собственик на имота. Тя е починала на 23.09.2019г. видно от препис-извлечение от акт за смърт въз основа на акт за смърт №.../24.09.2019г. на Столична Община, район Младост, като се е разпоредила с процесния имот за след смъртта си със саморъчно завещание в полза на ответниците от дата 24.02.2019г., обявено с протокол за обявяване на саморъчно завещания, съставен на 18.10.2019г. от нотариус С.К., рег. №526 при НК. Същото не се оспорва от страните и с оглед волята на завещателя, собствеността върху процесния имот е преминала върху ответниците М. И. К. и Т. Й. К..

При така установените факти от значение за спора, съдът прави следните правни изводи:

По предявените иски с правна квалификация чл.108 от ЗС.

За да бъде уважен ревандикационният иск, е необходимо ищецът да установи пред съда по безспорен начин, че е собственик на процесната вещ; вещта да се владее или държи от ответника; последният да я владее или държи, без да има правно основание за това.

В случая ищите се претендират, че са собственици на идеални части от спорния имот въз основа на наследствено правоприемство по закон. Такова в случая не е настъпило с оглед събраните по делото доказателства за наличие на валидно завещателно разпореждане по отношение на имота от страна на Д.Д., с което съпругата му М.Д. е станала собственик на целия имот след неговата смърт. Със завещателно разпореждане от 24.02.2019г. М.Д. се е

разпоредила със собствеността върху апартамент № 4, с площ от 34,926 кв.м., находящ се в гр. София, ж.к. за след смъртта си, като е завещала правото на собственост върху имота на ответниците М. И. К. и Т. Й. К.. С откриване на наследството на М.Д. и обявяване на оставеното от нея саморъчно завещание ответниците са станали собственици на целия имот с оглед правата на тяхната праводателка.

При това положение не следва да бъде обсъдено наведеното от ответниците евентуално основание за придобиване на правото на собственост върху имота, а именно – изтекла придобивна давност.

Поради изложеното, и с оглед изложените по-горе мотиви, че ответниците се легитимират като собственици на спорния имот на основание частно наследствено правоприемство от М. И.а Д. предявените иски по чл.108 от ЗС се явяват неоснователни недоказани и следва да бъдат отхвърлени.

При този изход на спора на основание чл.78, ал.3 от ГПК ищците следва да заплатят на ответниците направените разноски по делото в общ размер на 2200 лева, от които 1600 лева адвокатско възнаграждение и 600 лева – внесен депозит за изготвяне на експертиза. Направено е възражение за прекомерност на претендираното адвокатско възнаграждение. Съдът намира възражението за неоснователно. С оглед цената на иска минималното адвокатско възнаграждение, определено съобразно Наредба №1/2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения е в размер на 1037,96 лева, като двамата ответници са заплатили общо 1600 лева за защита на техните интереси по исковете срещу всеки от тях, вместо всеки да заплати посочения минимален размер. Съдът не намира, че фактическата и правна сложност на делото, защитата, която е следвало да организира процесуалния представител на ответника, предполагат намаляване на заплатеното възнаграждение под определения с наредбата минимум, поради което ищците следва да бъдат осъдени да заплатят разноските, сторени от ответниците в пълен размер.

По изложените мотиви, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявените от **А. Х. А., ЕГН *******, с адрес гр. ... и **Б. Х. А., ЕГН *******, с адрес с. общ. Криводол, обл. Враца, **осъдителни иски** с правно основание по **чл. 108 ЗС** срещу **М. И. К., ЕГН *******, и **Т. Й. К., ЕГН *******, двамата с адрес гр. София, ж.к. ..., за признаване за установено по отношение на ответниците, че ищите са съсобственици на $\frac{1}{2}$ идеална част, при квоти от по $\frac{1}{4}$ идеална част за всеки от тях, от процесния жилищен имот с идентификатор, представляващ апартамент № 4, с площ от 34,926 кв.м., находящ се в гр. София, ж.к., както и искане за осъждането на ответниците за предаването на владението на $\frac{1}{2}$ идеална част от имот, попадаща в собственост на ищите, като неоснователни и недоказани.

ОСЪЖДА на основание чл.78, ал.3 от ГПК **А. Х. А., ЕГН *******, с адрес гр. ... и **Б. Х. А., ЕГН *******, с адрес с. общ. Криводол, обл. Враца, **ДА ЗАПЛАТЯТ** на **М. И. К., ЕГН *******, и **Т. Й. К., ЕГН *******, двамата с адрес гр. София, ж.к. ..., разноси по делото в размер на 2200 лева.

Решението подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____